

Isten tava és szava

5.

Egyetlen megoldás: az IÁ elűzése

John Eibner, a CSI elnöke Irakban kormányképviselőkkel tárgyalt, és az Iszlám Állam (IÁ) uralma alól felszabadított területekre látogatott. Az utat a bagdadi Hamurabbi Emberi Jogi szervezet tette lehetővé.

7.

A recepta religiók évszázadai Erdélyben

8.

AZ ERDÉLYI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA

ÜZENET

XXIX. ÉVF. • 13. SZÁM
2018. JÚLIUS 1.
ÁRA 1 LEJ

Vajasdi templom, a csodák háza

Három egymás utáni évben három ünnepet tartott a vajasdi közösség. Két évvel ezelőtt arra emlékeztek, hogy 400 éve telepítette át a lippai hajdúkat Bethlen Gábor, tavaly a reformáció 500. évfordulójának állítottak emléket, idén pedig a templom építésének 400. évfordulóját ünneplik.

Az idei ünnepeken Kató Béla püspök a Zsolt 34,2.11 versei alapján hirdette az ígét a gyülekezetnek, feltéve a kérdést, hogy tényleg megalapozott a zsoltáros kijelentése, miszerint minden helyzetben hálásnak kell lenni? A mindennapi életben tapasztaltak ellenére Pál apostol is arról beszél, hogy mindenkor imádkozni és örülni kell az Úrban. A püspök rámutatott: a hétköznapokban úgy tűnhet, nincs elég ok arra, hogy kitörő örömmel adjunk hálát, a zsoltáros és Pál apostol azonban nem a jeles napokat, az ünnepi pillanatokot emelik ki, hanem arra utalnak, hogy a megélt pillanatoknak hatással kell lenniük életünkre. Isten szeretetének a tapasztalatából jöhet ez az öröm, amely megváltoztathatja a világhoz való viszonyulásunkat. A püspök arra is utalt, hogy a 400 éves múlt azt mutatja, egy folyamatnak a részesei vagyunk, több generáció hálaadását folytatjuk. A zsoltáros ugyanakkor a hálaadást nem sajátítja ki – közösségekben lehet igazán az örömet megélni. | 6.

Fotó: Kiss Gábor

Család, iskola, egyház

Kibővítették a kolozsvári Apáczai-iskola épületét

Ünnepi istentiszteleten adtak hálát a kolozsvári Apáczai Csere János Elméleti Líceum felújított és kibővített épületéért. Az építkezés a magyar kormány és az egyházkerület támogatásával jöhetett létre.

A Farkas utcai templomban tartott ünnepi istentiszteleten Kató Béla püspök hirdette az ígét, kiemelte az Apáczai alapítása és működésének története körüli számos nehézséget, ezek hittel és munkával való legyőzését. „A mai téves mentalitást csak a család, iskola és egyház hármassal erejével állíthatjuk meg” – mutatott rá a társadalom erkölcsi romlása elleni küzdelem kulcsára, majd hozzátette: „gyermekünkben képes lesz ez a világ megváltozni és fennmaradni. Ezért építünk óvodákat, iskolákat, egyetemeket, hozunk áldozatokat, és ezért segít az anyaország. | 6.

Egy püspök nélküli egyház

Beszélgetés Éles Ferenc lelkipásztorral

A teológia elvégzése után Eszténybe, majd Melegföldvárra került lelkipásztornak. Tavaly nyáron a hollandiai Kampen egyetemén tanult ösztöndíjjal. Hollandiai élményeiről Éles Ferenc lelkipásztorral beszélgettünk.

– **Miért érezted úgy, hogy kétgyerekes családapaként, lelkipásztorként külföldre szeretnél menni továbbtanulni?**

– Lelkipásztori munkámban megpróbálok teret biztosítani a folytonos továbbképzésnek. Erre a külföldi, kampeni tanulmányi útra úgy tekintettem mint egy egyedi lehetőségre a szakmai fejlődés útján. | 4.

Tanulságos igék a példázatokról 4.

A mustármag

Régi időkben, amikor még kézzel vetettek, így tanított a gazda: fiam, soha ne vess szeltes időben, mert a mag kicsi, és könnyen elviszi a szél. Igen, a mag kicsiny. Jézus kicsi magról, a magok egyik legkisebbikéről, a mustármagról beszél.

A mustár manapság igen kedvelt fűszernövény, mindenki ismeri, szereti, így volt ez már a bibliai időkben is. Jézus ezért is beszélt a mustármagról példázatában. Izraelben azonban nem ugyanaz a mustár terem, mint nálunk. Itt a sárga mustárt termeljük, ott a fekete mustárt. A különbség a kettő között az, hogy a fekete sokkal nagyobbra nő, és csipősebb az íze. Vajon miért beszél Jézus épp erről? Azért, mert e növénynek van néhány különös tulajdonsága.

Az első épp a magjának a kicsinysége. Az összes akkor ismert mag közül a mustármag volt a legkisebb. A mustármag annyira kicsiny, hogy egyetlen szemet észre sem vesz az ember. De van más különös tulajdonsága is: ha a földbe hull, hihetetlen gyorsasággal kel ki és nő nagyra. Rekordidő alatt a fekete mustár 3–4 m magas cserjévé növi ki magát. A szára is megerősödik, ezért nevezi Jézus fának. Tulajdonképpen egy nem évelő cserje. Ősszel elszárad, és tavasszal újra kell vetni. A harmadik érdekesség, hogy a pintymadár két fajtája nagyon kedveli fészekrakásra.

Jézus azért beszél e magról, mert kezdetben az Isten országa is kicsi. Kevés azoknak a száma, akik Jézust szeretik, templomba járnak, kevés az igazi keresztyének száma e világban. Az egyház is kicsi, Isten gyermekei kevesen vannak. De az a csodálatos, hogy mégis ez lesz a legnagyobb hatalom. Milyen kicsi sereg volt az első századokban a keresztyének serege a hatalmas Római Birodalomhoz mérten, és hol van már a birodalom!

Jézus a tanítványait vigasztalni és bátorítani akarja. A tanítványok azt látták, hogy a sok ezer emberből, akik eleinte lelkesedtek Jézusért, csak kis csapat maradt. És még ennek is az életére törtek, ez is veszélyben volt. Még Keresztelő János is kételkedett: te vagy az eljövendő, avagy mást várunk? A tanítványok adott ponton azt mondták: ennek az ügynek hamarosan vége lesz. Jézus azért mondja a példázatot, hogy bátorítsa őket. – Nézzétek csak meg, ti csüggedező tanítványaim, a mustármagot! Nézzétek meg, hogyan lesz a kicsiből nagy, a kevésből sok!

Mit akar hát mondani e példázattal a mindenkori gyülekezetnek? Azt, hogy Isten országának jelentéktelennek tűnő kezdete van, de csodálatos a növekedése, jövődjéje. Mert nézzük csak a Mester életét. Milyen jelentéktelenül kezdődik: szegény szülők gyermekeként istállóban születik, jászolba helyezik. Aztán menekülnie kell. Tizenkét éves korában a szülei sem értik meg, harmincéves korában kivetik a zsinagógából. Még egy jóindulatú követője, későbbi tanítványa is azt kérdi: Názáretből származhat-e valami jó? A tömegek elhagyják, a nép vezetői megvetik és gyűlölik, majd elítélik és kivégzik. Micsoda szerény kezdet ez! De utána jön a feltámadás, a mennybementel, a Szentlélek kitöltetése. S ő, aki a legmegvetettebb volt, az Atya jobbára ül, és uralkodik örökkön örökké.

Íme a legkisebből a legnagyobb lesz. És nincs ez másként a gyülekezettel sem. Hogyan kezdődött az egyház? Úgy, hogy Jézus elhívott magának egyszerű, írástudatlan halászbereket Galileából, még néhány férfi és nő követte, akik között paráznák és vámszedők is voltak. Mi lenne e kis magocskából? Az ördög kacagva eltapodná! De nem így történt. Mert Isten országa már a kereszten elkezdett növekedni. Az egyik gonosztevő megtért, a százados bizonyosságot tett, és pünkösdkor háromezer ember csatlakozott a gyülekezethez. És e gyülekezet folyama-

„Hasonló a mennyek országa a mustármaghoz..., kisebb ez minden magnál ..., de fává lesz.”

(Mt 13,31–32)

tosan nő, a Jelenések könyvében pedig már egy megszámlálhatatlan sereget látunk.

Érdemes az egyháztörténelmet megvizsgálni, mert épp azt látjuk, amit itt Jézus mond. A kezdet mindig szerény. Az egyház kezdetben üldözött, szegény, bújdosó sereg volt. De már pár évszázad múlva a világot döntő módon formálta és alakította át. Történetének is voltak olyan pillanatai, amikor úgy tűnt, már mindenek vége. Ilyen idő volt a reformáció százada, amikor az egyházban már semmi sem látszott, csak romlás. De Isten hirtelen megújulást hozott a reformációban.

Mit akar mondani e példázattal? Azt, hogy Isten országának jelentéktelennek tűnő kezdete van, de csodálatos a növekedése.

Ma megint olyan időszak van, amikor az egyház egyre kisebbnek és jelentéktelenebbnek tűnik, de Isten adhat ma is lelki ébredést, megújulást. S bár itt Európában szomorú jelek mutatkoznak, de Afrikában, Ázsiában, Dél-Amerikában nagy lelki ébredéseknek lehetünk tanúi.

E példázat a mi személyes életünkben is igaz lehet. Isten minket a bűnből, hitetlenségéből hív el. Sokszor olyanokat hív el, akik a világ megvetettjei, sokszor olyanokat hív el, akiket már leírtunk, akikről kimondtuk a különben nem biblikus közmondást: kutyából nem lesz szalonna. De a saját életünkben is átéljük a növekedés csodáját. Gondoljuk csak végig életünket: honnan indultunk, és hova jutottunk Isten kegyelméből.

Növekedjétek a kegyelemben és Jézus Krisztus ismeretében – mennyire kell ezt nekünk is kérnünk Péter apostollal! Mekkora kegyelem, ha tudunk növekedni a hitben, ismeretben, a szeretetben! És miért ne történhetne ez meg? Miért ne kérhetnénk, hogy az Úr növelje ma is az ő híveinek seregét s benne a hívek lelki életét? Mert a mag ma is ugyanaz, s a Szentlélek is ugyanaz, aki a tanítványokban, a reformátorokban munkálkodott.

Legyen hát minden csüggedésünk és a sokszor elkésérítő látszat ellenére bátorítás és vigasztalás számunkra ez a példázat. Isten országának igenis van jövődjéje, mégpedig dicső jövődjéje. Ezt persze a maga teljességében majd csak az üdvösségben fogjuk meglátni. Addig pedig e példázatnak az üzenetével, erejével munkálkodjunk, és tőlünk telhetőleg tegyünk meg mindent Isten országa növekedéséért és terjedéséért. Nem a siránkozás és a panasz a dolgunk, hanem az, hogy higgyük, ez a példázat a mi életünkben is beteljesedik, mert Jézus szava igaz marad, és mindörökké megáll.

Kezdj hozzá...!

„Ezek után Dávid azt mondta fiának, Salamonnak: Légy erős, légy bátor és cselekedj! Ne félj, és ne rettegj, mert az Úristen, az én Istenem veled van, nem hagy cserben és nem hagy el, amíg be nem fejezed az Úr háza szolgálatához szükséges valamennyi munkát.” (1Krón 28,20)

Az embert mindig kísérti az a gondolat, hogy vajon nem bukik-e bele vállalkozásába. Különösen olyankor igaz ez, amikor nemcsak magára kell támaszkodnia, hanem másokra is, akiknek határozottsága, buzgó lelkülete felől nincs meggyőződve. Minden jelentős és igazán jó munka elvégzéséhez hitre és Istenben való bizalomra van szükség.

A Biblia népe a legnagyobb munka előtt állt: Isten házának elkészítése és a vele járó többi épület felemelése. A templomépítés sokszor nemcsak a vallási közösség fenntartását jelenti számunkra, hanem egyúttal hazafias tett is: otthont teremteni magyarságunknak, hogy tovább tudjunk élni a nemzet és a hit megtartó erejében.

Ahogy Salamonnak, Assisi Ferencnek is szólt Isten: építsd az én házamat. Ő nagy vagyónú ember lévén, egymás után kezdte építeni a nagy kőtemplomokat, amíg végül megértette, hogy Isten lelki templom megépítését paran-

csopta: építsd fel magadban Isten templomát! Családodban légy, mint annak papja. Környezeted legyen Isten kertje, s a magyar társadalom Isten gyermekeinek hűségesen együttműködő közössége.

Reményik Sándor *Kövek zsolttára* című versében arról beszél, hogy élő kövekként beépíthetjük magunkat Isten templomába – szolgálatra, jóságra, hitre, szeretetre. E világ s benne a sok magyar néha az elkeseredés, szétszóratás állapotában van. Idegen világban sohasem leszünk otthon. Csak Isten házában tudunk talajt találni, ott tudunk erőre kapni. Ott tudjuk reménytelen jövőnk megoldani, s leszünk készek az áldozatkész szolgálatra is.

Isten minden jó munkában veled van és segít. Azt üzeni: „légy erős, légy bátor és cselekedj, ne félj, kezdj hozzá!” Állít melléd munkatársakat, kedves szavú testvéreket, sikert és biztos eredményt ígér. Csak építsd az ő lelki házát.

Régebben a különböző felekezetek sokat harcoltak egymás ellen. Ma, az ökumené korában arra jöttek rá az emberek, hogy a különbözőségeket félretéve Isten nagy, közös templomát, az ő országát együtt kellene építenünk. Mindent, ami szép és jó, ami igaz, megtehetünk érte. Ahogy Váci Mihály költő írja:

*Nem elég jóra vágyani: a jót akarni kell!
És nem elég akarni: de tenni, tenni kell!
A jó szándék kevés! Több kell: – az értelem!
Mit ér a hűvös ész?! Több kell: – az érzelem!
Ám nemcsak holmi érzés, de seb és szenvedély,
keresni, hogy miért élj, szeress, szenvedj, remélj!*

— HORVÁTH LORÁND —

Felelősség és felelőtlenység

Ica 46 éves asszony, elárusító egy élelmiszerüzletben. Férje, János villanyszerelő. Hol úgy érzi, hogy biztonságban van az állása, hol attól fél, tönkremegy a vállalatuk. Mindazonáltal kitűnő szakember, ért a mosógéphez, hűtőhöz, a műhelyben megbecsülik. De hát ki tudja?

A gond a húszéves leányukkal van. Két éve érettségizett. Sajnos nem jutott munkához. Nem az a gond, hogy nem volt, mit ennie. Valószínű, előbb-utóbb talál munkát. Ami a szülők nagy gondja, hogy leányuknak nem sürgős dolgozni. Nem bánkodik, hogy munkanélküli-segélyen van. Nem érzi megalázónak, hogy átvegye a pénzt. Délig lustálkodik, tévét néz, majd csavarogni megy a barátokkal és barátókkal. A szülők, amikor eltávoznak otthonról, még alszik. Amikor hazajönnek – nincs otthon. Amíg iskolás volt, ellátták zsebpénzzel. Most eszébe sem jut, hogy az állami segélyből hozzájáruljon a háztartáshoz.

Ica asszony többször szóvá tette férjének a helyzetet, de János ilyenkor csak nagyokat legyintett. Sajnálja a leányát, akinek így kell kezdenie az életét. Ica, amikor húszéves volt, tele volt vágyakkal, tervekkel. Férjhez ment, gyermeket szült, és beállt dolgozni. Jogosan attól tart, leánya életéből hiányzik a tervezés, az álmodozás, a kötelességtudat. Tudatában van annak, hogy semmi sem csábít úgy a bűnre, semmi sem ront meg úgy, mint a tétlenség.

Hat hónappal ezelőtt történt, hogy János vállalatának raktárában egy hatalmas láda rádólt egyik munkatársára, aki így a láda alá szorult.

János attól tartva, hogy későn érkezik a segítség, minden erejét összeszedve a súlyos ládát annyira megemelte, hogy az alápréselt munkatársa kiszabadult. A nagy súly emelése alatt úgy érezte, mintha valami megroppant volna benne, de nem tulajdonított neki jelentőséget, mert addig azt sem tudta, mi a betegség. Ezután sajnos súlyosan megbetegedett.

Teherbírása hétről hétre csökkent. Kezdetben elment néhány kivizsgálásra, de hiába minden alaposág és lelkiismeretesség: semmi szervi bajt nem találtak az orvosok. Munkahelye elvesztésétől tartva nem mert tartósabb betegállományt kivenni. Járt dolgozni tovább, de egyre kevésbé hasonlított egykori önmagához. A pihenőszabadsága gyógykezelésekkel telt, állapota tovább romlott. Az eredménytelenül megismételt orvosi kezelések lelkileg is megviselték. A munkahelyén a társai, látva elesettségét, munkája nagy részét magukra vállalták. Ők sem akarták, hogy az utcára kerüljön, amiért egyiküket talán a haláltól mentette meg. Mert ha ma valaki betegen válik munkanélkülivé, nincs nagy esélye az emberhez méltó életre.

Ica különben szorgalmas templomlátogató. Rendületlenül hisz leányának jó útra térésében és férje felgyógyulásában. Vallja: Istennél semmi sem lehetetlen; a hívőnek minden lehetséges. Életigéje az 50. zoltár harmadik verse: „és hívj segítségül engem a nyomorúság idején, én megszabadítalak téged, és te dicsőítesz engem”.

Reményik Sándor

Kövek zsolttára

Elhalkult, és elhalt az orgona...
De új nesz kél most a templomfalakból.
Nem halljátok? Itt körül a falakban
Dobognak a beépített kövek.
Külön dobban meg minden kicsi kő,
És mégis, mégis egy ütemre vernek,
Egy óriási templom-dobbanással.
Isten, ha akarja, a köveket
Dobogtatja meg a szívek helyett.

Kő-nehéz szívvel, dallamtalanul,
Lehajtott, fáradt fejjel figyelek.
Szeretném, ha szívem megállana,
S csak a százéves templom kövei
Dobognának tovább...

Dobognak... dobbanásuk lassan áthat,
Felmelegíti dermedt véretem,
Lassan megértem a beszédjüket:
„Mi kövek voltunk, rossz, rideg kövek,
Kemény kövek és haszontalanok,
Nehezek, otrombák, formátlanok,
Tehetetlenek, tompák, elesettek,
Mozdíthatatlanok.

Hevertünk hét országban szerteséjjel,
Utak mentén, száraz patakmederben,
Omlásokban, elhagyott kőtörőkben.
Vad éleinkbe ütközött a nap,
Horzoltuk az éjszaka bársonyát,
Véresre törtük vándor lábait,
Hevertünk külön-külön szerteséjjel,
Egymásról alig tudtunk valamit,
És nem álmodtunk templomról soha.
De jött egy ember, törékeny, beteg,
A lelke égett, szíve dobogott,
Az az ember templomról álmodott.
Tudta, kövek hevernek szerteséjjel
Tehetetlenül, haszontalanul,
Vadul, otrombán és formátlanul, –
Elindult a köveket megkeresni.
Omlásokban, elhagyott kőtörőkben,
Utak mentén, száraz patakmederben,
Barangolt hetedhétországban át,
Hol éleinkbe ütközött a nap,
Horzoltuk az éjszaka bársonyát
S véresre törtük az ő lábait.
Az az ember keresett, s megtalált.
És azt mondta nekünk: Ti templom lesztek.

Falakká fogtok összeállani,
És visszaveritek az Ige hangját,
És visszazengitek az orgonát, –
Az imádkozó nagy nyomorúságot
S az áhítat szárnyaló énekét
Szent nyugalommal veszitek körül.
Halkan dobbogni fogtok a falakban,
Külön dobban meg minden kicsi kő,
És mégis-mégis egy ütemre vertek,
Egy óriási templom-dobbanással.
Isten, ha akarja, a köveket
Dobogtatja meg a szívek helyett.
Így szólt hozzánk a templom-építő.”

Így beszélnek ma hozzánk a kövek.

— BÁNYAI LÁSZLÓ —

Egy püspök nélküli egyház

1. | Ráadásul szerettem volna a holland kultúrával, egyházi élettel közelebbről megismerkedni és a holland nyelvet is megtanulni.

– Milyen területen képzéd magad? Melyek az elvárások?

– Gyakorlati teológiát választottam, pontosabban pojmenikát, lelkigondozást. Mindenképpen azt szerettem volna, hogy azt, amit Kampenben tanulok, majd hasznosítani, alkalmazni tudjam a lelkipásztori szolgálatban.

– Feleséged is teológiát végzett. Ő most feleségként és családanyaként van jelen, vagy az egyetemen ő is tanul?

– Éva feleségként, családanyaként és egyetemi hallgatóként van jelen. Újszövetséget tanul a teológián, alaposabb kutatást végezve Péter első levele és a szenvedés témáját illetően. A Hollandiába való költözésünk előtti egy évben gyermeknevelési szabadságon volt. Úgy vélte, hogy jól fogna számára ez a változás. Nyilván ez azzal járt, hogy mindent, ami a gyermekneveléshez, háztartáshoz tartozik, méltányos módon kellett megszerveznünk, elosztanunk.

– Miben különbözik az ottani egyetem a kolozsvári teológiától?

– Az egyik markáns különbség, amit megemlítenék, az hogy a kampeni teológián nem csupán a lelkipásztori szolgálatra való felkészítés, képzés folyik. Ugyanis itt nagyobb hangsúlyt fektetnek a tudományos munkára, kutatásra, mint otthon. Egy másik különbség a nemzetközi program, amelynek keretében keresztyén diákok, lelkipásztorok (nem feltétlenül reformátusok) szerte a világból magiszteri és doktori képzésen vehetnek részt. Továbbá a tanárok és diákok közötti kapcsolat közvetlenebb, ez több esetben a tegeződésben fejeződik ki. Emellett a diákok nagyobb teret kapnak arra, hogy szabadabban, bátrabban kifejezzék véleményüket anélkül, hogy aggódniuk kellene ennek következményei miatt.

– Hogyan sikerült a beilleszkedés?

– Ezt leginkább az a tény könnyítette meg, hogy családostól jöhettünk Kampenbe. Ugyanakkor az alapítvány munkatársai, az egyetemen a nemzetközi kapcsolatokért felelős személyek és szomszédjaink segítőkészsége, nyitottsága hozzájárult ahhoz, hogy minél jobban érezzük magunkat az új környezetben.

– Hogyan tekintettek rátok erdélyi magyaroként? Mennyire ismerik az ottani fiatalok az itteni helyzetet?

– Az erdélyi magyar kifejezés a holland diákoknak, de többek számára is nem sokat mond, annál inkább az, hogy Romániából származunk. Ennek ellenére megvetést vagy különös negatív hozzáállást nem tapasztaltunk részükről, talán egyfajta távolságtartást. Ez is leginkább annak köszönhető, hogy mi az angol magiszteri programban veszünk részt. Keveset találkoztunk, beszélgettünk a holland diákokkal. Mindenki el van foglalva a saját ügyeivel, teendőivel.

– Jártatok-e a helyi gyülekezetben?

– Vasárnaponként a helyi református gyülekezetbe járunk istentiszteletre. Egy évig ennek a gyülekezetnek a tagjai vagyunk (Gereformeerde Kerken Vrijgemaakt). Általában a teológián tanuló nemzetközi diákok, rajtuk kívül az egyetem néhány professzora és diákja is ehhez a gyülekezethez tartozik.

– Hogyan jellemeznéd azt a hollandiai egyházi helyzetet, amelyről sokat hallunk ugyan, de keveset tudunk? Hány felekezet van? Milyen a struktúrája?

– Nagyon sokszínű az a kép, amit a hollandiai református egyházak alkotnak. Tizenöt felekezetről tudok. Az a református egyház, amelynek gyülekezetéhez tartozunk ortodox, (neo)kálvinista irányt képvisel. Nincsenek püspöke, nincsenek esperesei, nincsenek egyházmegyéi. Az egyházközösségek körzetekre vannak osztva. Minden körzetnek megvan a saját presbiter-

re, diakónusa, nőszövetségi képviselője, aki rendszeresen látogatja a családokat. 2017-ig a teológián tanuló női hallgatók nem válhattak gyülekezeti lelkipásztorrá. Jellemző erre az egyházra a magas templomlátogatottság (templomközpontú vallásosság), a vasárnap szentségének megtartása különböző formában (a szigorúbb hitűek kerülnek az utazást, vásárlást, tévénezést). Az úrvacsora-osztásos istentiszteleteknek többféle változata van. A sátoros ünnepek alkalmával nincsen úrvacsoraosztás. A lelkipásztor nem szorítkozik a kötött, átvezető szövegekre. A gyülekezeti tagok aktívabban vesznek részt az istentiszteleten (igeolvasás, imádkozás, zenélés, a mozgó perselyezés modernizálása). Istentisztelet után jellemző a közös kávézás, beszélgetés.

– Volt-e időtök az elmúlt hónapokban más városokat is meglátogatni?

– A gyermeknevelés, a tanulmányok, a holland nyelv tanulása, a háztartás miatt kevés szabadidőnk van. Lehetőségeink szerint megpróbálunk minél több időt tölteni a gyerekekkel. Volt alkalmunk néhány kisebb várost megnézni: Zwolle, Urk, és Nieuwkerk.

– A holland gyarmatoknak köszönhetően az országban már évtizedekkel ezelőtt rengeteg színes bőrű bevándorló élt. Mit tapasztaltatok, a helyiek hogyan viszonyultak az újabb migrációs hullámhoz?

– Azok az emberek, akikkel beszélgettem e kérdés kapcsán, nyitottak a menekültekkel szemben. Úgy tapasztalom, ez az általános magatartás. Nem okoz gondot nekik az újabb migrációs hullám. Hollandiában jól működik a menekültek ügyét intéző rendszer, amely megpróbálja integrálni az ilyen embereket.

– Egyre többen mondják azt, hogy Európa már csak kultúrájában és civilizációjában keresztyén. A vallás már kiment divatból. Te ott érzekted-e ezt?

– Sokak számára tényleg kiment divatból a vallás. Ezt támasztja alá az a tény, hogy Hollandiának körülbelül 50 százaléka nem vallásos. A másik 50 százalékból 40 százalék keresztyén, amiből hozzávetőlegesen 17 százalék református (protestáns). Mi Hollandiának éppen egy olyan részén élünk, ahol az emberek jellemzően vallásosak, sőt kegyesek.

– Az előzetes elvárásaidnak mennyire felelt meg az ott eltöltött időszak? Sikerült-e elvégezni azt, amit elterveztetek?

– Némi csalódás ért a teológiai tanulmányaimat illetően. Ugyanis azzal szembesültem, hogy a gyakorlati teológia (pojmenika, ekléziológia) itt sokkal inkább az elméleti megalapozásra összpontosít. De ezen túlmenően számos építő, hasznos tapasztalattal, élménnyel gyarapodtam. Most már a képzés vége felé tartunk. Nekem a magiszteri dolgozat megírása, annak bemutatása maradt még hátra. Jó reménnyel vagyunk afelől, hogy amit elkezdtünk, azt sikerül is befejezni.

– Lehet-e vagy tudod-e hasznosítani itthon mindazt, amit ott láttál, tanultál?

– Sok mindent láttam, tanultam az elmúlt egy évben, ami az otthoni kontextusban, a lelkipásztori munkában, annak különböző területein hasznomra válhat. Most különösképpen két dolgot említenék: kritikusabb és egy jóval mélyebb, reflektáló magatartás.

Éles Ferenc és felesége, Éva (középen) konfirmándusok körében

Isten tava és szava

A kiránduló, a természetbarát a vasárnapi istentiszteletet gyakorta a szabadban tölti. Számára az a prédikáció, amit a természet nyújt szavak nélkül. A templomba járó turista ugyanakkor észreveszi a templomnak nevezett istenháza és a természetet átölelő isteni ház összefonódását. Főleg akkor, ha vasárnap délelőtt valamelyik településen halad keresztül.

Mezőségi kerékpártúránk során Mezőmadaras és Szénáságy elhagyása után pihenni és a lemaradókat megvárni megálltunk az egykori 1–8. osztályos iskola előtt a Feketékben vagy ahogyan a helyiek mondják: az Öregben. Ma már az épületben nincs oktatás, nem népesíti be gyermekzsivaj. Mégis a málladozó oldalfal ellenére elég jó állapotban van. Sőt belülről fény szivárog ki. Éppen istentiszteletet tart tucatnyi hívének a református lelkész. A Szénaverő irányában egy távolabbi dombra épült egykori templomnak már csak a nyomai maradtak, átköltözött az iskolába. A parókiát megvette egy

holland férfi, rendbe tette, a környező fákkal együtt uralja a környéket. A nép megjelölése szerint Nagy-Fekete temploma ott feküdt az Öreg-völgyben levő Rácok dombján, amely ma is temetkezési helye a Feketékben szétszórva lakóknak. E templomhely egy másikkal együtt több évszázad távlatában csupán emléktörredéke az egykori rác falvaknak.

Miközben a templomról már csak múltban lehet beszélni, megmaradt az iskola, ahova nem gyermekek járnak, és nem hétköznapokon, hanem kizárólag vasárnap nyílik meg az ajtaja. Sajátos szénáságyi vasárnapi iskola! Mellette zsindegyel fedett kis harangtorony, ehhez feltétlenül ragaszkodtak a hívek. Húsz méterrel hátrább a temető bejárata. Szóval: templom (és iskola), ahol a múlt összetalálkozik a jelennel.

A negyvenes évek „kicsi magyar világában” valahol a temetőn túl húzódott az egykori magyar–román határ, amely a Feketék tanyavilágát szétválasztotta. Nyilván ma már nyoma sincs. Legfeljebb az elmesélt történetekben, leírt visszaemlékezésekben, Wass Albert regényében. Kilométerrel távolabb újabb temető fekszik a domboldalban nagyobb, hivalkodóbb és gondozottabb sírkövekkel. A kemény kőtemplomban éppen véget ér a „slujba”. Ha nem is özönlenek a hívek, de nagyra táru a bejárati kapu. Elsőnek egy néni jön le a domboldalról, és viszonylag sietősen battyog. Bizonyára sok a dolga otthon, ebédkészítés vár rá.

Mi is folytatjuk utunkat a dimbes-dombos mezőségi tanyavilágban. Az egykori bakterház-

Úti célunk egy természeti látványosság, amelyet a környező lakosság Isten tavának nevezett el. Az a különleges benne, hogy nem a mezőségi dombok között kerül el, látszólag semmilyen forrása nincs.

nál balra tartunk, persze síneknek, talpfáknak nyoma sincs, csak a töltés emlékeztet arra, hogy valamikor vonatfüttű rázta fel a környék csendjét. Következő úti célunk egy természeti látványosság, amelyet a környező lakosság Isten tavának, románul Iștan tăunak nevezett el. Az a különleges benne, hogy nem a mezőségi dombok közötti völgyek egyikében kerül el, látszólag semmilyen forrása és lefolyása nincs. A helyi legendák feneketlenek tartják. A mende-mondákon túl azonban teljes mértékben valós és tényekkel, szemtanúk visszaemlékezéseivel alátámasztott, miszerint a környező tanyák lakosainak felejthetetlen élményben lehetett részük 1852. szeptember 4-én délután öt és hat óra között. Iszonyú mennydörgés kíséretében tüzes kövekként meteorit hullás következett be, s különböző méretű kövek csapódtak a tó vizébe és környékére. A legnagyobb darab, egy tíz kilónál többet nyomó kő a bécsi természettudományi múzeumba került, ahol mezőmadarasi kondritos meteoritként emlegetik. Kistestvére Budapesten tekinthető meg.

Bár egyesek túlzásba esnek, amikor úgy tartják, hogy Isten tavát a hatalmas meteoritbecsapódás nyomán keletkezett kráter hozta létre, sőt mi több, az egyetlen európai meteoritként emlegetik, a világtéremtő Fennvaló jelenléte tagadhatatlan e tájon (is).

A Feketék vidékének ragyogó szemeként az egyszerű helybeliek, a nép számára a víz-szegény Mezőségeen egyedülálló képződmény, vallásos tisztelet tárgya. Hosszú ideig egyeseknek az állataik itatására szükséges vizet és a vasárnapi asztalra elhelyezett ízletes halat biztosította Isten jótékony adományaként. Mára magánosították, bekerítették, kutyával őrzik, és legfeljebb a szomszédos mesterséges halastó konkurenciájának szánják. Drótkerítésen át tekinthető meg.

Isten tavánál delet mutat az óra mutatója. Nem harangoz senki, csak a Jóisten tekint le e tájra, napfényrel árasztja el a dombokat és a tavat, miközben a remény sugarait bocsátja a szívekbe. Mert mezőségi rácok teljesen feledésbe merülő múltja és pusztuló magyarok maradékai felett üzeni az örökkévalóságot.

Család, iskola, egyház

1. | Vörös Alpár iskolaigazgató a felújítás és bővítés szükségességére hívta fel a figyelmet. Elmondta, elfogadhatatlan állapot volt, hogy több mint fél évszázadon át délutáni váltásban, külön épületekben kellett tanulniuk a diákoknak. Mindig is azt szerették volna, hogy tágas épületben, megfelelő körülmények között, reggel kezdhesse minden tanuló a programját. Az igazgató rámutatott: voltak nehéz időszakok az iskola történetében, amikor az intézmény megmaradásáért kellett imádkoznia az elődöknek, az épület bővítésének lehetőségét is éveken át keresték, és végül a visszaforgalmazás adta meg a választ. 2013-ban az iskola együttműködési egyezséget kötött az egyházkerülettel, és azonnal elkezdődött a tervezés.

Az új szárny földszintjén a réginél nagyobb díszterem, az alagsorban könyvtár, olvasóterem, pszichológiai kabinet és ebédlő, valamint az emeleten nyolc tanterem jött létre. Az épületet emellett új bútorzattal, modern, multimédiás eszközökkel szerelték fel.

Az iskola kibővítését Magyarország kormánya 650 millió forinttal támogatta. Az Apáczai-val együtt hétre nőtt a református egyház iskoláinak száma Erdélyben.

Semjén Zsolt, Magyarország miniszterelnök-helyettese ünnepi beszédében elmondta: „közösségeink jövőjének kulcsa és megmaradásunk

záloga, hogy felismerjük, melyek azok a dolgok, amelyekről nem mondhatunk le. Gyermekeink jövője ilyen”. Köszöntőjében hangsúlyozta, a kilátástalannak látszó helyzetekben, amikor iskolák szűntek meg, és a hatalom korlátozta az anyanyelvű oktatást, a magyar közösség nem adta fel a harcot, tudta, hogy mi az igazán fontos. „A magyar egyházak azok, amelyek megőrizték a magyarság kincseit, és ma is ők azok, akik a leghatékonyabban tesznek a magyar közösség megmaradásáért” – hangzott el, majd a miniszterelnök-helyettes azt kívánta, hogy az intézmény továbbra is stabil pontja maradjon a magyarság megmaradásának, az életerős kolozsvári magyar közösségnek, amely bizakodva tekinthet a jövőbe.

Az istentiszteletet egykori és jelenlegi apáczais diákok fellépései tették ünnepélyesebbé, az épület felavatása után az érdeklődők megtekinthették a felújított épületet, és részt vehettek a líceum világtalálkozóján, amely változatos programmal, kiállítással, előadásokkal, koncertekkel várta a résztvevőket.

Az iskola felújítását és kibővítését Magyarország kormánya 650 millió forinttal támogatta. Az Apáczai-val együtt hétre nőtt a református egyház iskoláinak száma Erdélyben, idén júliusban a Kolozsvári Református Kollégium felújított épületét is átadják.

| BEREKMÉRI GABRIELLA |

Vajasdi templom, a csodák háza

1. | Templomaink pedig azért épültek, hogy közösséget teremtsenek Isten és ember, ember és ember között. Isten megismert jóságát tovább is kell adni azoknak, akik velünk élnek, utánunk következnek. Jöhetnek még a közösség életében nehéz időszakok, próbatételek, de ezek arravaló, hogy még közelebb kerüljünk Istenhez.

Gudor Botond nagyenyedi esperes köszöntőbeszédében hangsúlyozta: a templom tartalmát az ember, a lélek adja, aki benne szolgál. Az esperes elmondta, e templom azért épült fel, mert valahonnan el kellett jönni. Bethlen Gábort elítélték, hogy átadta a töröknek Lippát, mégis új élet kelt belőle, megépült a vajasdi templom. Ez az épület a csodák háza, hiszen a fejedelem Krisztushoz vezette az ő népét, amely ma a környék egyik legélőbb gyülekezete.

Barta Aladár helybéli lelkipásztor köszöntőjében további 400 évet kért a gyülekezetnek. A hálaadó istentisztelet után leleplezték a templom udvarán felállított kopjafán a harmadik emléktáblát, amely a templom fennállásának 400. évét jelzi.

| KISS GÁBOR |

A hálaadó istentisztelet után a vajasdi templomkertben Kató Béla püspök kopjafát avatott

Egyetlen megoldás: az IÁ elűzése

John Eibner, a CSI elnöke Irakban kormányképviselőkkel tárgyalt, és az Iszlám Állam (IÁ) uralma alól felszabadított területekre látogatott. Az utat a bagdadi Hamurabbi emberi jogi szervezet tette lehetővé. Az interjút Adil Szaad iraki újságíró készítette, és a befolyásos Az-Zaman iraki napilap közölte.

Az-Zaman: Ön elment Ninive tartományba, amelyet az Iszlám Állam (IÁ) 2014 nyarán elfoglalt. Akkor százezrek menekültek el innen. 2016 végén Ninive nagy részét sikerült visszafoglalni. Ön szerint visszatérnek a menekültek?

dr. John Eibner: Amióta az iraki hadsereg állami és nem állami szövetségeseivel visszafoglalta Ninivét, a helyzet sokat javult. Bár a biztonság ma is törékeny, az újjáépítés alapvető feltételei adottak. A keresztény többségű településeken (Hamdaniya, Keremles és Telskuf) láttam, hogy az elűzött családok már visszatértek otthonaikba. A házakat az egyház, NGO-k és a magyar kormány segítségével helyreállítják vagy újjáépítik. De a többség sosem tér vissza. A népesség nagy része külföldre (Európába, az USA-ba vagy Ausztráliába) távozott, és soha nem is akar hazatérni. Mások az iraki Kurdisztánban vagy Bagdadban települtek le. A most visszatértek közül páran csak azért állítják helyre otthonukat, hogy eladják. Amint lehetőségük lesz Nyugatra menni, azonnal elhagyják Irakot. Ninivében már soha nem lesz olyan az élet, mint 2014 előtt volt. De ha a helyzet tartósan stabilizálódik, számíthatunk rá, hogy a keresztények többsége a térségben marad. A biztonságról szólva az erőszak hiánya mellett a hatalmon lévők tetlenségére és a demográfiai változások előmozdítására is gondolok. A mindig más úrnak szolgáló különféle fegyveres csoportok és a területek „vitatt” hovatartozása nem segítik elő a tartós biztonságot.

Az-Zaman: Ön Moszulban is járt. Milyen most ott a helyzet?

J. E.: Moszul apokaliptikus képet mutat, akárcsak Aleppó, Homsz vagy Damaszkusz bizonyos részei. Míg Moszul egyes negyedei teljesen épek és működnek, az óváros romokban hever. Szinte esélytelen, hogy valaha is úgy helyreállítsák őket, mint a 2. világháborúban elpusztított német városokat. Moszul jelenleg biztonságos. Az IÁ a lakosság nagy részével együtt eltűnt, beleértve sok IÁ-szimpatizánst is. A jelenlévők többsége traumatizált. Az óvárosban nyoma sincs komoly javítási munkálatoknak, az újjáépítésről nem is beszélve. Gyakorlatilag egy szellemváros, eltekintve a hadseregtől és néhány embertől, akik megpróbálják eltakarítani a törmeléket a házaikból. A hatóságoknak nyilvánvalóan nem fontos, hogy visszatérésre ösztönözzék a lakóhelyüket elhagyni kényszerült keresztényeket. Mintegy 2000 éves keresztény jelenlét után Moszulban úgy tűnik, hamarosan egyetlen keresztény sem marad. Ami az elűzött szunnitákat illeti, kétséges, hogy visszatérhetnek-e. Bagdadban még élénken emlékeznek rá, milyen lelkesen fogadták az IÁ-t 2014-ben, és tudatában vannak annak is, hogy a lakosság jelentős része ma is támogatja az IÁ ideológiáját annak ellenére, hogy győzelmet arattak fölöttük. Néhány moszuli férfi, köztük egy imám, elmondta nekem, hogy Moszul népességének 10%-a azonosul az IÁ ideológiájával. Bár ez kisebbség, egy kétmillió városban mégis nagy szám, ami biztonsági kockázatot jelent a jövőre nézve.

John Eibner és William Warda, a Hammurabi emberi jogok szervezetének képviselője az iraki helyzetről tárgyal

Az-Zaman: A jezidi kisebbség sokat szenvedett az IÁ uralma alatt. Mi van velük most?

J. E.: Szindzsárban nem jártam, de beszéltem jezidi hívőkkel. Az a benyomásom, hogy ott sokkal súlyosabb a helyzet, mint a keresztény városokban és falvakban. A különféle politikai célú fegyveres csoportok egymással versengenek, és egyikük sem törődik a jezidikkal. Csak pár elűzött jezidi tért haza. A helyreállítás és az újjáépítés sem kezdődött meg. A jezidiek többsége szintén traumatizált, nők és gyerekek ezrei tűntek el. Páran attól tartanak, hogy az elvesztett jezidi gyerekek többsége moszuli menekülttáborokban lehet, ahol „adoptálták” és iszlámizálták őket.

Az-Zaman: Mit kell tenni, hogy Irakba visszatérjen a rend és a béke?

J. E.: Az IÁ bukása egyedülálló lehetőség, hogy beköszönjön a stabilitás új korszaka, ahol minden iraki, vallási és kulturális identitástól függetlenül békében és méltóságban élhet. De ez csak akkor fog megtörténni, ha az iraki állam megerősödik, mindenki számára bevezetik az egyenlő polgárjogokat, és tiszteletben tartják a nemzetközi emberi jogi normákat. Ez azonban önmagában nem elég. A külföldi hatalmaknak föl kell adniuk rendszerváltó politikájukat, és abba kell hagyniuk azt a gyakorlatot, hogy Irak és Szíria területén helyettesítő háborút vívnak. Ehelyett gyorsan jelentős összegeket kell biztosítani az újjáépítéshez. Ha ezek a súlyos feltételek teljesülnek, Ninive tartomány és az ország többi része esélyt kap. De ha nem, az Irakban uralkodó viszonylagos nyugalom valószínűleg csak a következő vihar előtti csönd lesz.

Az-Zaman: Több kormányzati tisztviselővel is találkozott. Milyennek látja az együttműködési készséget a CSI-jal és más szervezetekkel?

J. E.: A bagdadi hivatalnokok nagyon udvariasan fogadtak. Nyílt és konstruktív tárgyalásokat folytattunk. Elsősorban a kisebbségek helyzetét vitattuk meg. Néha úgy éreztem, a kisebbségek bevonása a közös jövőkép kialakításába nem elsőrendű fontosságú. A miniszterelnök remél-

hetőleg hamarosan időt szentel a témára, és kormánya minden tagjának egyértelművé teszi, hogy a kisebbségi kérdés konstruktív és erőteljes kezelése nemcsak a kisebbségek érdeke, hanem nemzeti érdek is éppen azért, mert sok kisebbség él az úgynevezett vitatott területeken.

Az-Zaman: Ön sok országban járt a CSI munkatársaként. Hogy látja a világ segélyprogramjait általában, és mi az iraki segélyek különleges jellemzője?

J. E.: Nem általánosíthatjuk a segélyprogramokat. Nyilvánvaló, hogy néhány kulcsfontosságú az élet megmentése vagy az életminőség javítása szempontjából. Ezek segítik az országokat abban, hogy teljesítsék a polgárokkal szembeni alapvető kötelességüket. De mindannyian tudjuk, hogy a segélyprogramok Irakban és a világ más részein sem mentesek a korrupciótól és a hibáktól. Minél gyöngébb az állam, annál nagyobb a korrupció és a hatástalanság. A 2003-as iraki háború óta rendkívül gyöngye az iraki állam. De már megmutatkozik az ereje, és csak remélhetjük, hogy a fejlődés fölgyorsul.

Az-Zaman: A többi állam emberi jogi és humanitárius programjai mögött politikai célok is vannak. Mít tehetünk ezzel?

J. E.: A legtöbb humanitárius segélyprogramot államok vagy alapítványok finanszírozzák, amelyeknek közös az érdekük a mindenkori állammal. Az adományozó állam általában befolyásoló eszközt lát a humanitárius segélyben. Elkerülhetetlen, hogy a humanitárius segélyeket politikai célokkal kapcsolják össze. Néha a politikai szándék átlátható, és összhangban áll a kedvezményezettek törekvéseivel. De nem mindig. Legrosszabb esetben az államok az NGO-kat használják föl hírszerzési tevékenységük álcázására. Ez rendkívül káros azokra az NGO-kra nézve, amelyek a civil társadalom valódi arcát mutatják, hisz nagyon rossz fényt rájuk.

CSI (Christian Solidarity International szervezet)

Új orgona Árkoson

Új orgona kíséri az árkosi gyülekezet zoltárait, énekeit, és örvendezteti a helyiek szívét. A nagylelkű ajándékként kapott hangszert pünkösdkor szólaltatták meg először, amikor az ünnepi istentiszteletet az úrvacsoraosztás mellett a presbitérium fogadalomtétele és egy felnőtt konfirmációja tette felemelőbbé. Az istentiszteleten Makkai Péter lelkipásztor ismertette a gyülekezet eddigi orgonáinak történetét: a gyülekezet 1800-as évekbeli orgonája a múlt század elejére rossz állapotba került, 1917-ben már nem is működött, ezért Sólyom Ferenc lelkipásztor a reformáció 400. évfordulóján gyűjtést szervezett egy új orgona építésére. Ám jelentősebb összeg csak 1924-ben gyűlt, ebből 1933-ban egy lábbal hajtható harmóni-

umot vásároltak Temesvárról. Ez szolgált a gyülekezet orgonájaként a kilencvenes évekig, amikor áttértek az elektromos orgonákra, ezek közül több is tönkrement mostanáig.

Makkai Péter és családja 2001-ben ismerkedett meg Kampenben dr. Anne H. Bergsma orvossal és feleségével, Inneke Bergsmával. A kántorként is tevékenykedő orvos kívánságára halála után az árkosi gyülekezet kapta meg a Jürgen Ahrend német orgonaépítő mester által készített négyregiszteres orgonát.

A lelkipásztor elmondta, a Szentlélek munkájának bizonyítékát fedezte fel a fogadalmat tevő presbiterekben és gondnokban, valamint abban a fiatal lányban, aki katolikusként elvégezte a református kollégiumot, és konfirmá-

ciói fogadalmat tett pünkösdkor, majd a református vallásánárképzőn fog továbbtanulni. Az ünnepi alkalmon a gyülekezet Bíró Zoltán megválasztott presbitere emlékezett, aki hirtelen halála miatt nem állhatott az eskütevők között.

A recepta religiók évszázadai Erdélyben

A fenti címmel szervezte meg harmadik protestáns egyháztörténeti konferenciáját a kolozsvári teológia egyháztörténeti tanszéke az Erdélyi Református Múzeum épületében. A

konferenciára 31 előadó jelentkezett számos kutatással, a kora újkortól a jelenkorig terjedő előadásokkal, a bemutatott témákból pedig a jövő évi találkozóra tanulmánykötetet állítanak

össze. Az egyháztörténeti konferencia sikerét bizonyítja, hogy évről évre nő az előadók és érdeklődők száma, és eleget tesz céljának: lehetőséget teremt a szakmai kommunikációra, szakmai közösséget hoz létre, együttműködés alakul ki az egyháztörténettel foglalkozók között.

„Hagyományt szeretnénk teremteni ebből, hogy legyen egy olyan konferenciasorozat a Kárpát-medencében, ahol minden évben találkozhatnak a szakmabeliek. A motiváció továbbra is az, hogy minden magyar egyháztörténettel foglalkozó szakembert megszólítsunk, a konferencia után pedig kötetet adjunk ki az előadók tanulmányaiból” – mondta el dr. Kolumbán Vilmos József főszerző.

A konferencia idején tematikája a recepta religiók, az 1568-as tordai országgyűlés és a vallás szabadságot kimondó törvény 450. évfordulója előtt tiszteleg, valamint kifejezi, hogy az eseményre mindhárom protestáns felekezet szakembereit várják. A rendezvényt protestáns egyháztörténeti konferenciaként tartják számon, de tágabban értelmezhető, beletartozik például a művelődéstörténet, iskolatörténet, irodalomtörténet is.

A konferencia a teológia, az egyházkerület és az Apafi Mihály Kollégium támogatásával jött létre.

B. G.

A konferencia a vallásszabadságot kimondó törvény 450. évfordulója előtt tisztelgett

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy

Ménassy Miklós lelkipásztor,

a brassói Reménység Háza református egyházközség alapítója, 25 éven át vezetője életének 63. évében, boldog házasságának 37. esztendejében, május 23-án visszaadta lelkét teremtő Urának. 39 éves hűséges szolgálata alatt előbb az ikfalvi, majd a zernyesti egyházközségben hirdette Isten igéjét. Emléke legyen áldott!

Isten akaratában megnyugodva, mégis fájdalommal tudatjuk, hogy

Földvári Tibor lelkipásztor

május 29-én, földi életének 50. évében hazatért megváltó Urához. A teológia elvégzése után előbb a Beszterce megyei Sófalván szolgált, majd a balavásári gyülekezetben hirdette Isten igéjét. A temetési szertartásra június 1-jén került sor a balavásári templomban. Végső nyughelyére a szászrégeni református temetőben helyezték. Emléke legyen áldott!

ÜZENET

ISSN 1223-8848

Az Erdélyi Református Egyházkerület gyülekezeti lapja

A szerkesztőség címe: 400158 Kolozsvár, Eötvös utca (str. Constanța) 1-3. sz.

Telefon: 0731-019404 • Drótposta: uzenet@reformatus.ro

http://www.reformatus.ro/uzenet.html • Főszerkesztő: Somogyi Botond

Kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. • A lapban megjelent cikkek nem feltétlenül a szerkesztőség véleményét tükrözik.

Tipográfia: IDEA PLUS

Készült az Erdélyi Református Egyházkerület Misztótfalusi Kis Miklós Sajtóközpontjának nyomdájában • Felelős vezető: Dávid Zoltán

